

E 160/11

BEKÖSZÖNŐ

EGYHÁZI BESZÉD.

IRTA

S FÖLDESEN 1893. MÁJUS 7-én ELMONDOTTA

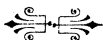
KISS FERENCZ

EV. REFORM. LELKÉSZ.

KIADJA AZ EGYHÁZTANÁCS.

Ára 10 krajczár.

VEDELEM AZ ORGONA-ALAP JAVÁRA FORDITTATIK.

DEBRECZEN,

„CSOKONAI“ NYOMDA ÉS KIADÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG NYOMÁSA.

1893.—812.

124

ELŐIMÁDSÁG.

Itt megállunk Te előtted, felséges Isten! s szólunk Veled szivünknek teljességéből, Veled, ki életünk s boldogságunk örök forrása vagy, ki adtad nekünk lakóhelyül e földet s gondoskodtál lelki országodról is gyermekid számára.

Gyarló ugyan erőnk ez országba jutni s bűnös természetünk gátat vet buzgó igyekezetünknek; de a te nagy kegyelmed, mely hozzánk Krisztusunkban jelent meg, Szentlelkeddel *mege erősíti a mi erőtlenségünket*¹ s bűneinket befedezi örök irgalommal.

Kegyelmed ajándéka az igehirdetés, melynek teljesítésére Te magad adtál *némelyeket apostolokat, némelyeket evangyelistákat, némelyeket pedig pásztorokat.*² Te gondoskodtál kegyelmesen, hogy e gyülekezet se maradjon lelki tanító nélkül, ki az ő lelkeiket *gyönyörűségeken legeltesse,*³ *hogy az igazak virágozzanak, mint a pálmafa, a mi Istenünknek pítvariban s vénségükben is gyümölcsözzenek és zöldellők legyenek.*⁴

Óh Uram! ki a *kicsinyeknek és csecsszopóknak szájok által erősítetted meg a te hatalmadat*⁵ Te légy az én számommal⁶ és *Te taníts meg engem, hogy mit szóljak?*⁷ Tűz-oszlopként *lelked járjon előttem*⁸ az élet homályos utain, s Te magad cselekedd, hogy a mit Szentlelked sugallatából hirdetek e népnek *ne térjen vissza üresen én hozzám, hanem cselekedje meg, a mit akarsz, és legyen szerencsés azoknál, a kikhez küldetett.*⁹

¹ II. Kor. 12, 9. ² Ef. 4, 11. ³ Zsolt. 23, 2. ⁴ Zsolt. 92, 13—15. ⁵ Zsolt. 8, 3. ⁶ II. Móz. 4, 12. ⁷ Máté 10, 19. ⁸ II. Móz. 12, 21. ⁹ Ézs. 55, 12.

Szentháromság egy igaz Isten ! szolgálatodra ajánlom fel e gyarló porsátort ; egy czélom van csak : életemet áldozatként égetni el tiszteleted oltárán ; *kiáltok hozzád nagy szóval*¹ *Uram ! légy segítségül nékem.*² *Hallgasd meg óh Isten az én kiáltásomat*³ *és felelj meg nékem*⁴ *a te ígéreted szerint : Én vagyok a te Urad Istened, ki a te jobb kezedet fogom és azt mondom néked : ne félj én megsegítlek.*⁵ Ámen !

¹ Máté 27, 46. ² Máté 15, 25. ³ Zsolt. 61, 2. ⁴ Ézs. 30, 19. ⁵ Ézs. 41, 13.

EGYHÁZI BESZÉD.

Alapige : Ap. Csel. 20, 24.

*Semmiel nem gondolok, az én életem is
nékem nem drága, csak elvégezhessem örömmel
az én futásomat és a szolgálatot, melyet
vettem az Ur Jézustól.*

Mint a vándor, ki előtt nagy és ismeretlen ut áll, hol talán ezer veszélylyel, ezer bajjal kell megküzdenie, míg békés céljához eljutand ; mint a hajós, ki a most csendes, de talán nem soká zugó habokkal csapdosó s minden pillanatban elnyeléssel fenyegető tenger hullámaira száll, melynek végén még nem is látszik a biztos kikötő ; mint a bajnok, ki a felzendülő harsonára nem remegve ugyan, de nem megindulás nélkül indul a harci zajba, hol a vész angyala csattogtatja szilaj szárnyait s hol a halál arat, s nem tudja, győzelmi babér vagy bus szemfedél takarja-e homlokát a vész elültével : úgy állok én itt megindulva, remény és kétség, biztató kilátások és utamban megállító aggodalmak között előttetek ez órában, életem e nevezetes forduló pontján, biztatva egyfelől az édes reménytől, hogy munkám nem lesz hiába való az Urban s lelkem szép tavaszálmira, szivem vérével nevelt eszményeimre valószínűsülés érlelő nyara fordul, s remegő lélekkel gondolva másfelől az eshetőségre, hátha a célokhoz, az eszményekhez, melyek tündöklő vezérfény gyanánt előttem lebegnek, gyöngé lesz erőm, hű a küzdelem, — s ha nem lenne is, hátha legnemesebb törekvéseim meg nem érte, vagy a mi még rosszabb, félreértve szárnya-

szegett madárként erőtlenséggel hullnak le a porba, a legszentebb célokért folytatott küzdelmeim eredmény nélkül omolnak szét, mint *az eső nélküli fellegek*,¹ s jóra, nemre hívó, megtérést kiáltó, könyörületet, szeretetet esdő hangjaim meghallgattatás nélkül haldokolnak el, mint magányos vándor segélykiáltása sivatag pusztában; hátha magamnak kell eltemetnem legszebb vágyaimat, magamnak elsimatnom kedvencz terveimet, magamnak sirba tennem ide hozott szép reményeimet ?! De nem . . . félre sötét gondolatok, félre ez órában s e helyen!

Hiszen barátok közzé jöttem, kik már ismeretlenül oly megindító módon mutatták ki hozzám ragaszkodásukat s bizalmukat, hiszen hiveim között állok, kik megtiszteltek, mielőtt ismertek volna, s szeretettel fogadtak, mielőtt e szeretetet megérdemeltem volna. Különben is megnyugtathat ama rátok is alkalmazható ítélete az apostolnak: *hallottuk a ti hiteteket a Krisztus Jézusban a minden Szentekhez való szerelmeteket.*²

De lenne bármiként! Ragyogjon bár rám elvégzett munkám sikerének verőfényes napja, vagy borítson el a sikeretlen küzdelem, a hajótörött reménység sivár árja: *én semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csak elvégezhessem örömmel az én futásomat és a szolgálatot, melyet vettem az Ur Jézustól!*

Szolgálatot teljesíteni, futásomat elvégezni jöttem én közzétek, s kívánja bár szolgálatom életemet, s legyen bár futásom vége halálom: *semmivel nem gondolok, csak elvégezhessem örömmel ezt a futást, elvégezhessem e szolgálatot, melyet vettem az Ur Jézustól!*

Mi légyen pedig e futás, miben álljon e szolgálat, vagyis milyennek gondolom s érzem én magamat illetőleg egy magyar református lelkipásztor feladatát, kötelességét s hivatását

¹ Jud. 12. ² Kol. 1, 4.

a templomban s a templomon kívül :

annak az idő rövidségéhez mért főbb vonásokban fejtegetése lesz mai első igehirdetésem tárgya.

I.

*Mi módon kelljen az Isten házában forgolódni, mely az élő Istennek anyaszentegyháza, oszlopa és erőssége az igazságnak?*¹ erre a kérdésre a szentíráson, az egyházi szabályokon s a gyakorlaton kívül leginkább kinek-kinek saját felfogása, kötelességérzete s lelkiismerete felel meg.

E kérdés megoldása lehet igen egyszerű, mert mi sincs könnyebb, mint azt a néhány órát, mit a templomban töltünk, jól-rosszul lebeszélni s általában a lelkipásztori munkakört napszámosként betölteni. De lehet igen nehéz, az ember összes testi s szellemi legjobb erőit igénybe vevő, az egész élet odaadását, esetleg feláldozását, hitét, szeretetét, hév buzgalmát megkövetelő. Legjobb lelkipásztoraink munkában égtek el, dőltek ki, vagy aggultak el s a pihenést a siri álmra hagyták.

Ilyennek gondolom én is az én hivatásomat, s e felfogás tüze fogja éltetni gyenge erőimet, imádságra kulesolni remegő kezemet, prédikálásra buzdítani tétoázó nyelvemet s lángba borítani Istenem igazaiért égő lelke-met, hogy hátrahagyva, a mi földi, lerázva, a mi por, szent lelkesedésben szolgáljak Annak, a ki engem közzétek bocsátott s *elvégezhessem örömmel a szolgálatot, melyet vettem az Ur Jézustól.*

Elsőben is *imádkozom* veletek s értetek, imádkozom úgy, mint Jézusomtól tanultam, egyszerűen, nem *sok beszédben*,² de érzelemben bővülködve, *szívennek, lelkemnek teljességéből*,³ hogy örömeiteket megszenteljem, fájdalmaitokra vigaszt esedezzem, s lelketeket mindenkor ahoz a könyörgést meghallgató édes Atyához felemléjmem!

¹ I. Tim. 3, 15. ² Máté 6, 7. ³ Máté 12, 34.

Azután *hirdetem* néktek az *Ur nagyságos dolgait*,¹ melyeket cselekedett velünk kezdettől fogva, hirdetem *nemcsak szájjal, de szívvél is*,² *nemcsak hittel de cselekedettel is*.³ Hirdetem jóságát mindeneknek, könyörületét az elhagyottnak, atyai szeretetét az árvának, gondviselését az özvegynek, igazságát az elnyomottnak, az ártatlanul szenvedőnek, szabadító erejét a nyomorúságban sinlődőnek, ítéletét a bűnösnek, irgalmát a megtérőnek. Ha kedvező időben csordul meg szívünk az örömtől, hirdetem néktek az *Ur jó kedvének esztendejét*,⁴ ha viharos napok jönnek, ha rossz csillagok járnak, hirdetem az *Ur busulásának napját*,⁵ az *ő haragjának füstölését*,⁶ s minthogy Isten a föld vétkeiért töri el a kenyérnek botját,⁷ s bocsát más csapást is reánk: füleitekbe kiáltani meg nem szünöm soha: *Térjetelek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára*⁸ s ha gyűlölséges lennék is mindenek előtt az *ő nevéért*,⁹ akkor is kiáltandom: *Jaj azoknak, a kik a gonoszt jónak mondják, és a jót gonosznak*.¹⁰ Mert nem hunyom be szememet a visszaélések, rossz szokások, vétkes indulatok láttára, s ha szeretettel is, de követni fogom ily esetekben az apostol parancsát: *feddődjél, dorgálódjál*,¹¹ s a próféta felhívását: *gyomlálj, ronts, vesszess, törj*.¹² Mert a mi inté-sünk nem lesz csalárdságból, sem pedig álnoksággal: *hanem a miképen tetszettünk Istennek, hogy reánk bíztnék az evangélium, aképen szólunk, nem úgy, mint embereknek kedveskedvén, hanem mint Istennek*.¹³

Prédikálni fogom pedig legfőképen a *Jézus Krisztust*, azt a *valóságos történeti Krisztust*, kit az apostolok, kit Pál apostol hirdettek; prédikálom minden mesterkéltséggel és erőszakolt elmagyarázgatás nélkül tisztán a maga igaz isteni s igaz emberi mivoltában; prédikálom a keresztet,

¹ I. Kón. 16, 8. ² Máté 15, 8. ³ Jak. 2, 17 kk. ⁴ Ézs. 61, 2. ⁵ Zsolt. 2, 3.

⁶ Zsolt. 74, 1. ⁷ Ezék. 14, 13. ⁸ Csel. 2, 38. ⁹ Máté 10, 22. ¹⁰ Ézs. 5, 20. ¹¹ II. Tim. 4, 2. ¹² Jer. 1, 10. ¹³ I. Thess. 2, 3. 4.

mely lehet egyiknek megbotránkozás, a másiknak bolondság¹ de nékem lélek és élet, igazság, váltság és üdvösség,² prédikálom feltámadását, mert a nélkül hiábavaló a mi prédikálásunk, hiábavaló a ti hitetek is.³ Nem magamat, hanem a Jézus Krisztust prédikálom, magamat pedig ti szolgátnak lenni a Jézusért,⁴ mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely egyszer vettetett, mely a Jézus Krisztus.⁵ E fundamentomra szegezem én magamat, s arról sem a hamis tudomány, sem az álfelvilágosodás változó szelétől magamat lesodortatni nem engedem, hanem Krisztusom nevével ajkamon s hitével szivemben, prédikálom az ígét, rajta leszek mind alkalmas, mind alkalmatlan időben,⁶ s nem szégyenlem az én Jézusom evangéliumát,⁷ mert így szólok az ősz egyházi atyával, ki kinzóihoz beszélt: „Nyíltan mondjuk és hirdetjük mi, szabadon és félelem nélkül, és a ti kinozásaitok közben is azt kiáltjuk szétzuzott tagokkal s vérező ajakkal: mi Istent a Krisztusban tiszteljük.“ (Tertullian).

Az igehirdetésnek felette fontos része a *bibliamagyarázat*, melyre kiváló nagy súlyt fektetni erős akaratom. Nekünk, protestáns keresztyéneknek hitünk s cselekedtünk, földi és mennyei üdvünk egyedüli útmutatója e szent könyv, melynek köszönhető egyedül, hogy az elferdült középkori egyházból e mi virágzó protestáns egyházunk, mint romok felett az új tenyészet, előállhatott. Életnek könyve ez, s maga Jézus int: *Tudakozzátok az írásokat, mert azokban örök életetek vagyon,*⁸ *ez pedig az örök élet, hogy tégedet Uram, egyedül ismerjenek lenni igaz Istennek, és a kit elbocsátottál, a Jézus Krisztus.*⁹ Ezért fogom én azt magyarázni. va' alkalmam leend, nem gyarló e kedvencz eszmék, vagy új tulajdonságai szerint,¹⁰ az Isten

¹ I. Kor. 1, 23. ² I. Kor. 1, 1.
15, 14. ⁴ II. Kor. 4, 5. ⁵ I. Kor. 3, 1
39. ⁹ Ján. 17, 3. ¹⁰ I. Tim. 3, 6. ¹¹

*semmit ahoz hozzá nem tévén és semmit abból el nem vévén.*¹ Időnként felvesszük a mi jó öreg *káténkat* is, melyben a hit tárgyai szorosán a biblia alapján ma is elismerésre méltó szép rendszerbe vannak foglalva.

Egyébb szent cselekményeink teljesítésében is hű lenni igyekezem. Kisdedeiteket a szent keresztséggel a keresztyén egyház kebelébe, majd a felnőtteket a hiterősítés alkalmával az önálló hivek seregébe bevezetni egyik szép ága leendő hivatalomnak, s midőn a szent alkalmak eljönnek, — hivlak titeket e szent asztalhoz, hogy elepedt lelkeinket a váltság üdítő forrásán felfrissíteni, hitünknek szemeit Jézusunkra emelni, s vele mind szorosabban, bensőbben egyesülni, összeforralni igyekezzünk.

S ha ki boldogsága pillanatában ide jön házassági szent szövetségre, ott leszek előttük velök örülni s szép frigyüket megáldani, s ha gyász alkalom szólit közzétek, elmegyek, mint *Jézus a halott Lázárhoz*, feltámasztani ugyan erőm nem lesz, de *együtt sirok veletek*,² s együtt imádkozom az örök könyörülethez halottaink csendes nyugalmaért, lelkeik örök üdvéért s a fájó szívek vigasztalásáért.

Mindenek felett pedig főtörekvésem leendő *élő, igaz hitet* gerjeszteni mindenek szívében. Az üdv titka az élő, személyes hit. Mindenkinék *magának kell felvenni a maga keresztjét s úgy követni Jézust*,³ ránk nézve e földön helyettesítő vagy közbenjáró nincsen, s *kiki az ő Urának áll vörv esik*.⁴ A vallásos cselekmények külső gyakorlása *arizeusok is megtették*,⁵ én azt akarom, hogy mindenki, aki hív, munkáljon, tettekben nyilvánvaló legyen e magyar reformáció szíve⁶ — sajnos — a hit-
s melyben a kihullott

haszontalan téglák helyett alkalmas, élő, rendithetetlen kősziklákra van szükség.

Ha ezt a célt megközelíthetem : ez az élet nem leend hiába !

II.

E célt azonban csak a templomban elérni nem lehet ; ha örökké prédikálnánk is s ti hinnétek minden mi beszédünknek, még nem tennénk eleget *a szolgálatnak, melyet vettünk az Ur Jézustól*, mert valamint az emberi élet nagyobbik részét a templomon kívül töltjük el, a lelkipásztori munkakör egy hatalmas mezeje is a templomon kívül terül el, melyen hasonló hűséggel, buzgalommal s lelkesedéssel forgolódni nem kevésbbé fontos dolog, mint a templomi szolgálat.

Krisztusunk életével bizonyosan nyert meg annyi embert a szent ügynek, mint tanításával, az apostolok ragyogó példája bizonyára lelkesít úgy, mint irodalmi hagyatéka, s magyar protestáns őseink szenvedései jobban megragadnak, mint fenmaradt műveik. -- Kik társas viszonyban élünk s egymásra vagyunk utalva, nem zárkozhatunk el a példák hatásától, s egy-egy helyes cselekedet esetleg jobban megragad s felbuzdit, mint a leg-hosszadalmasabb beszéd. Ezért helyezek én kiváló súlyt a lelkész templomon kívüli működésére.

Elsőnek tekintem itt az *iskolák* ügyének legmelegebb felkarolását. *A tudomány nélkül való nép elvész* ¹ a tudatlan ember az egyház és társadalom s... Müvelt korban műveltség nélkül... volna a fejlődés és tökéletes... Nekünk protestánsoknak... egyidősök iskoláink s... templomot építettek, har...

¹ Hózs. 4, 6.

tak, hanem olvasni is tanítottak. E szent hagyományt hiven őrizni s mind virágzóbb állapotban adni át a következő nemzedéknek, egyházunk s hazánk iránti szent kötelességünk. Ti e téren elismerésreméltó módon buzogtatok, a nép értelmes, jóindulatu, az előljárók igazságban és tisztességben járnak, iskoláitok jó karban vannak s a fokozódó igényeknek megfelelő áldozatoktól, hiszem, ezután sem riadtok vissza, tanítóitok igazi ügybuzgósággal forgolódnak a nemes mezőn; hajh! hogy közülök épen ez évben kelle kidőlni annak a megtestesült becsületnek s szorgalomnak, kinek szelid emléke fájón rezegetteti meg szívem hurjait ez első órában. Ne bántsa álmidat, mindnyájunk Szeretettje! ha ez ünnepélyes pillanatban felidézem áldott emlékedet s sirodra leteszem az emlékezet szelid nefelejtését.' És ti élő tagjai e tiszteletreméltó testületnek, ne vegyétek zokon, ha első szavam a halotté, mi még együtt fogunk munkálkodni, s a közös cél állandó érintkezési pontot képez számunkra, s ez érintkezésben nékem az iskolák iránti igaz vonzalom, személyetek iránti tisztelet, bizalom s szeretet leendő vezérem, hogy a nagy célra egy akarattal, egy értelemmel mint hü munkatársak sikeresen működhessünk.

Az iskolákon kívül keresztyén szeretetem egész melegével csüggök minden *emberbaráti s közművelődési intézményen*, melyek a gyermekek, árvák, szegények s elhagyatottak bajain hivatvák segíteni, s melyek az általános műveltség, felvilágosodás, nemesebb társas érintkezések, ápolását célozzák. Ilyeneket létesíteni, a meglévő csik-...
...zni keresztyéniségemből kifolyó tisz-

telessége egy népe javáért
színpásztornak mindenekben

† 1893. febr.-21. Legyen neve megpéldányképe volt az igazi prot.

jó példával ékeskedni. *Hegyen épült város ő, nem rejtethetik el, a házban égő gyertya ő, nem rejtethetik véka alá, e földnek sava ő, nem szabad megizellenülnie, vilá-gosság ő, úgy kell fénylenie az emberek előtt, hogy lássák az ő jó cselekedeteit s dicsőítsék a mennyei Atyát.*¹ Szeret-
tetben, békeségben kell előljárnia, nem az ellentéteket keresvén, de mindenkor az egyesítő kapcsokat, nem azo-
kat, a melyek szétválasztanak, hanem a melyek egybe-
forrasztanak. Magán érzéközéseiben legyen szelid, alázatos,
igaz követője Krisztusnak, ki — noha Isten fia volt —
szelid és alázatos szívű lenni meg nem szűnt soha,² mert
*nem azért küldetett ő a gyülekezetbe, hogy mások szol-
gáljanak neki, hanem hogy ő szolgáljon másoknak.*³ A
közügyek terén legyen önzetlen, odaadó munkás, nemes
eszmékkel, jó akarattal, igaz buzgósággal járván a köz-
ség előtt, *nem úgy mint uralkodván az Urnak örökségén,
hanem úgy, mint a ki az Isten seregének tüköre legyen,*⁴
ép' azért személyes vonzalmakat, magán érdeket, ha
mindjárt sajátja lenne is az, félre vetvén, az igazság
bajnoka legyen mindenha! Buzditson erényre, a jó, igaz
és szép örök szerelmére, s éltevel igazolja, hogy ezeknek
szerelme igazán él az ő szívében is. Legyen példa a
hazaszeretetben, hiszen ez minden magyar embernek
első és utolsó kötelessége, s ha — mint napjainkban is
egyes felekezetek s nemzetiségek részéről történik, — a
haza önállóságát, legfőbb rendelkezési jogát, az egyen-
lőség szent eszméjét hazug jelszók alatt önös érdekek
védelmében megtámadnák, — világítson a zavaros
eszmék sötétjébe tudása s honszerelme által, hogy
hogy a középkori felekezeti szellem mindig visszajáró sötét szellő
janak vissza rejtett odvai'
népben a nemzeti tör-
szeretetét ; de óvakod'

¹ Máté 5, 13—14

gázolni a napi pártpolitika iszapos folyamába, mert semmi sem esik messzebb a lelkész hivatásától, mint ez. — A szószék felette tartozik állani a pártszenvedély zavaros tengerének s a lelkész, a nélkül, hogy magasztos hivatása foltot ne kapjon, nem ereszkedhetik le annak szennyese vizeire. *Péter a galileai tengeren is süllyedezett, pedig az Ur ott volt,*¹ hogyne merülne el a lelkész a pártoskodás vizein, a hol Jézus sohasem járt, s nem is fog soha?! Inkább arra munkáljon, hogy hivei se tévedjenek nagyon be ez ingoványokba, s a vihar elmúltával a romokat eltakarni, a kapott sebeket gyógyítani, az ellentéteket elsimitani ismerje inkább feladatának, mint olyanokat a párttusák ádáz harcaiban személyesen okozni.

Legyen a lelkész gyülekezetének *valódi lelki atyja a templomon kívül is!* Ha tanácsért megy hozzá valaki: adjon, ha kenyérért: azt is. Ha szenvedő, ha bánatos szívü keres fájó szívére balzsamot: óh nyujtsa azt neki; ha háborgó lelkiismeret nem talál nyugalmat: óh adja meg azt Isten ígében; ha méltatlanul üldözött zörget-ajtáján: óh takargassa be az Ur igazlátásának palástjába; ha megtört lelkü bűnös vonszolja hozzá keresztjét: óh vezesse Jézus keresztje alá s tanítsa meg szívből könnyörögni; ha beteg áhit a szent vigasz után: óh öntözgesse sérült szívét az örök élet vizével; ha haldokló esd bődög kimulását, örök üdvösségért: óh bocsássa el megvigasztalva a távozó lelket az Ur örömébe! Ha nagy eszmék, nemes ügyek elővitelére kéri segítségét: kézbe a zászlót: s ha rossz akarat, gonoszság, bűn ellen kell küzdeni: szavvert! Egyszóval ne sajnáljon időt, ne tartsa titkot — nevet, dobja oda, megvívánja, a népszerűséget, a hatalmat; munkáljon nagy czél-
 külk, ha kell, vagyis
 nem gondolok, az

mel; ha az Ur leend az én erősségem, biztat a remény, hogy megközelíthetem az itt fejtegetett czélokat s elmondhatom életem alkonyán: *én nem futottam hiába és nem munkálkodtam hiába.*¹

*Én Uram és én Istenem!*² te tudod, te látod, hogy jó szándék, szépért, nemesért, igazaidért hevülő buzgalom, azok megvalósítására erős akarat élnek lelkemben, s te hallod, midőn ez ünnepélyes órában szent fogadással ígérem, hogy minden tőled vett erőmet, tehetségemet hivatalom nagy kötelességeire fordítani, — lelkemet, hitemet, szeretetemet e nép közt szétosztani soha nem vonakodom. Halld meg fogadásomat, óh mindeneknek Meghallója! s *írd be a te könyvedbe,*³ s ha *elfelejteném valaha Te rólad,*⁴ Idvezítő Jézusomról s e gyülekezet mennyei üdvéről: *törölj ki engemet a te könyvedből!*⁵

Szivemből, lelkemből szólok: másként nem tehetek. Isten engem úgy segéljen! Amen.

¹ Filip. 2, 16. ² Ján. 20, 28. ³ II. Móz. 31, 18. ⁴ V. Móz. 8, 11. ⁵ II. Móz. 32, 32.

UTÓIMÁDSÁG.

Igen, Te segélj engem, óh mindenekre elégséges szent Ur Isten! midőn a pálya kezdetén Hozzád fohászokodom erőért, kegyelemért, Szentlelked megsegítő, jóra vezérlő adományaiért. Te hallod a sóhajt, mely ajkamról Utánad elrepül, Te látod a szerelmet, mely szívemet házad gyönyörűségeiért emésztí: óh *Te hallgasd meg az én könyörgésemet, — seregeknek Ura, Istene,*¹ s nyisd meg füleimet, hogy *meghalljam én is, a mit szólsz én hozzám*² Uram Istenem!

Hallgasd meg szolgád erőtlen imádságát, midőn népéért könyörög, Te ihlesd nyelvét, midőn szent igédet hirdeti s az írásokat magyarázza, Te vedd be örök szövetségedbe, kiket ő a keresztség vizével egyházadba beavat, Te gerjeszsz bűnbánó indulatot a szivekben, kiket asztalodhoz hívogat, Te áldd meg, kiket ő nevedben megáld, Te nyugtasd meg az *elaludt szenteket*,³ kiknek szétszórt poraira ő csak kérheti a nyugalmat, Te vigasztald meg a fáradt, a gyámol nélküli özvegyeket, a kirek nyomorúsága, de nincse

állósá,
kodó *kira*,
rebeg fel ajka

¹ Zsolt. 84,
61. 7. ² Róm. 12

református egyházunk s közelebbről e gyülekezet üdvéért, előmenetelért imádkozik : Te halld meg a fohászt, mi szive mélyéről szakad fel Te hozzád !

Óh mi Istenünk ! *ki Istenünk voltál a régi időben,*¹ maradj a mi Istenünk a jövőben is, s add meg e földön testi lelki szükséginket, a földi életen túl adj egy bóldogabb hazát s e szebb hazában bóldog örök életet ! Ámen.

¹ Mal. 3, 4. Siralm. 5, 21.

DEPTOEN LUTHERI KONTAK

Lelt.

14861-1981